

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจและเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยที่เริ่มจากการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในปัจจัย การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ของหน่วยงานผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยได้ศึกษาในด้าน การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานผลิตบัณฑิต ทั้ง 7 คณะภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีในการมุ่งสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ซึ่งประกอบไปด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาลัยอิสลามศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร และคณะรัฐศาสตร์ ทั้งนี้ก็ได้แบ่งปัจจัยในการสัมภาษณ์ออกเป็นแต่ละด้าน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการวิจัยและบริการวิชาการ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านการพัฒนานักศึกษา นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนับว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นนี้มาทำการวิจัยเพื่อที่จะสามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาได้ในขั้นตอนต่อไปได้

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations: ASEAN) หรือ “อาเซียน” เป็นองค์การความร่วมมือในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมมือกันในการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม การพัฒนาวัฒนธรรมในกลุ่มประเทศสมาชิกและการธำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงในพื้นที่และเป็นการเปิดโอกาสให้คลายข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอย่างสันติ นอกจากนี้สิ่งที่อาเซียนจะให้มีการพัฒนาไปพร้อมกับด้านอื่น คือ การเพิ่มคุณภาพการศึกษาก็นับเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน และการศึกษายังจะเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์ได้ กล่าวคือการศึกษาเป็นส่วนความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อย่างไรก็ตามสำหรับการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนก็ได้มีการระบุเอาไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบไปด้วยการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ด้วยความที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้มีการเปิดการเรียนการสอนในหลากหลายสาขา จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะต้องมีการผลักดันและพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยทางคณะหรือหน่วยงานควรมีการเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนรวมไปถึงการให้ความสำคัญในเรื่องของภาษาอังกฤษ เพื่อให้ให้นักศึกษารวมถึงหน่วยงานต่างๆ ได้มีการประยุกต์เอาแนวทางแผนงานด้านการศึกษาอาเซียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้การปลูกฝังการเรียนการสอนด้าน **การวิเคราะห์สังเคราะห์** ให้นักศึกษานั้นก็นับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญเพื่อที่จะนำสู่ความคิดริเริ่มใหม่ๆ ซึ่งจะช่วยให้มีความก้าวหน้าในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มุ่งที่จะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ และสิ่งที่เราจะต้องตระหนักไปพร้อมๆ กับการเข้าสู่

ประชาคมอาเซียนก็คือการเร่งพัฒนาคุณภาพในด้านต่างๆ ที่ทางเราได้คาดหวังไว้ โดยเฉพาะบัณฑิตที่มีคุณภาพและงานวิจัยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล เพื่อพัฒนาและต่อยอดให้เป็นที่ยอมรับในสังคมให้ได้มากที่สุด

จากความสำเร็จข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและสำรวจความพร้อมของหน่วยงานที่ผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอีกสามปีข้างหน้าว่ามีความพร้อมมากน้อยแค่ไหน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในที่นี้คือคณะต่างๆ ในวิทยาเขตปัตตานี เพื่อให้สามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์หรือบัณฑิตที่มีคุณภาพให้สามารถออกไปแข่งขันกับประเทศต่างๆ ในประชาคมอาเซียนได้ในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

1. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

ด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกับทั้งอาจารย์และนักศึกษา จึงทำให้ต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้ง 2 ฝ่าย โดยในส่วนของอาจารย์ก็ได้พยายามสอดแทรกเนื้อหาการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนมากขึ้นเพื่อเป็นการฝึกนักศึกษาให้มีความคุ้นชิน พยายามสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีความน่าสนใจ โดยการบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเบื้องต้นกับนักศึกษา และส่งเสริมให้นักศึกษานำเสนอผลงานเป็นภาษาอังกฤษ นอกจากนี้อาจารย์ก็ได้พยายามแนะนำแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง เพราะบางตำราเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้จำกัดอยู่แค่ภาษาไทยแต่จะมีเป็นภาษาอังกฤษด้วย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ตัวตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ในส่วนของนักศึกษานั้นก็จะมีรายวิชาบังคับที่เป็นภาษาอังกฤษอยู่เดิมแล้วตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดเอาไว้อย่างน้อยร้อยละ 10 โดยรายวิชาดังกล่าวนี้จะจัดอยู่ในหมวดวิชาบังคับของแต่ละสาขา ซึ่งทุกสาขาจะต้องบังคับให้มีรายวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อยหนึ่งรายวิชา

แต่สำหรับสาขาวิชาที่เป็นภาษาอังกฤษก็จะเรียนหลักสูตรที่เป็นภาษาอังกฤษ จะค่อนข้างได้เปรียบกว่านักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรอื่นที่มีใช้ทางด้านภาษา แต่ส่วนใหญ่ทุกๆ คณะก็จะมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ตอบสนองกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากขึ้น โดยการปรับปรุงหรือเปิดหลักสูตรใหม่ ทั้งที่เป็นภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะให้อาจารย์และนักศึกษาได้พัฒนาในทางด้านภาษาไปพร้อมๆ กัน โดยจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนภาษาได้มากกว่าสองภาษา ซึ่งในหมวดของภาษาต่างๆ ที่เปิดสอนนั้น อาจจะจัดอยู่ในหมวดของวิชาเลือกเสรีไม่ได้เจาะจงให้เป็นรายวิชาบังคับ เพียงแต่เป็นเสมือนอีกทางเลือกหนึ่งให้กับนักศึกษาที่มีความสนใจจะเรียนรู้ทางด้านภาษาได้เข้ามาเรียนรู้กัน นอกจากนี้ในส่วนของการปรับปรุงหรือเปิดหลักสูตรใหม่แล้วนั้น ก็ยังมีในส่วนของ การจัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรให้กับนักศึกษา โดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนตลอดการจัดกิจกรรม และยังมีกิจกรรมที่สร้างประสบการณ์โดยตรงให้กับนักศึกษาคือ การจัดกิจกรรมระหว่างนักศึกษาไทยกับนักศึกษาต่างประเทศ ในส่วนนี้แต่ละคณะก็จะมีเครือข่ายร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ โดยจะมีในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษาในคณะกับ

นักศึกษาต่างประเทศ ซึ่งจะจัดภายใต้โครงการ หรือ อาจจะเป็นไปในรูปแบบของการย้ายโอนหน่วยกิจ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้จะขึ้นอยู่กับแล้วแต่กรณีของทางคณะกับมหาวิทยาลัยที่ได้ทำเครือข่ายตกลงกันว่า จะให้เกิดขึ้นแบบใด ทั้งนี้กิจกรรมในรูปแบบแลกเปลี่ยนนักศึกษาไม่ว่านักศึกษาทุกคนจะได้รับโอกาสเมื่อนักศึกษาได้รับโอกาสนี้แล้ว นักศึกษาที่ได้ไปแลกเปลี่ยนอาจจะมาเล่าประสบการณ์นั้นให้กับนักศึกษาคนอื่นได้รับรู้ทั่วกัน

ซึ่งถือได้ว่าการเตรียมความเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนนั้นจะค่อนข้างครอบคลุม เพราะทุกคณะจะให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวนี้ เห็นได้จากการเตรียมความพร้อมตั้งแต่อาจารย์ตลอดจนนักศึกษา และคณะยังมีในเรื่องของการส่งเสริมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านนี้ และยังคงมีนโยบายที่จะพัฒนาไปยังขึ้นไปอีกในอนาคต

2. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านวิจัยและบริการวิชาการ

ทุกคณะมีนโยบายด้านนี้ค่อนข้างชัดเจน เนื่องจากเป้าหมายหลักๆ ของงานด้านวิจัยคือ การวิจัยผลงานออกมาเพื่อสามารถเป็นองค์ความรู้เพิ่มเติมได้ และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาได้จริง ด้วยเหตุนี้ทุกๆ คณะได้ให้ความสำคัญในด้านนี้ด้วยเช่นกัน แต่ผลงานวิจัยนั้นก็แตกต่างกันออกไปตามแต่ละคณะ เพราะในแต่ละคณะมีจุดเด่นหรือแนวทางที่แตกต่างกันไป แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคล้ายๆ กันในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น จะเห็นได้ว่าแต่ละคณะจะมีนโยบายสนับสนุนส่งเสริมการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อสร้างความตระหนักและสร้างความพร้อมด้านการวิจัยให้กับบุคลากรเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนนี้เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรได้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และยังมีโครงการความเข้มแข็งด้านการวิจัยและไอทีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการใช้โปรแกรมในการทำงานวิจัย สิ่งนี้เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีผู้วิจัยจำเป็นต้องเรียนรู้ และสามารถนำมาใช้ในงานวิจัยได้จริง ซึ่งจะช่วยให้งานวิจัยที่ออกมานั้นมีความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับเรื่องของไอทีถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นมากในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งผู้วิจัยก็สามารถใช้ช่องทางนี้ถ่ายทอดผลงานวิจัยของตนเองให้คนอื่นได้รับรู้ได้ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้แต่ละคณะก็ได้ส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมระดับชาติตลอดจนพัฒนาไปสู่ระดับนานาชาติ โดยเริ่มจากบุคลากรของคณะทำวิจัยร่วมกันภายในกลุ่มประเทศอาเซียนหรือกับบุคลากรจากมหาวิทยาลัยที่มีเครือข่ายร่วม ในส่วนนี้ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะสามารถสร้างความน่าสนใจให้เกิดขึ้นกับผลงานวิจัยนั้นๆ

ในส่วนของการบริการวิชาการนั้น แต่ละคณะบริการวิชาการไม่ใช่แค่ในส่วนของคุณภาพเท่านั้นแต่จะถ่ายทอดความรู้ต่อเนื่องไปยังชุมชนด้วย เพราะในบางชุมชนอาจจะยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวนี้ ทางคณะก็ได้เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจกับแต่ละชุมชนนั้นเพื่อเป็นการยกระดับพื้นที่นั้นให้มีคุณภาพมากขึ้น ในส่วนของการดำเนินการที่พัฒนาไปกว่านั้นคณะได้มีการเข้าร่วมประชุมทางวิชาการร่วมกับมหาวิทยาลัยในประเทศและต่างประเทศ และสนับสนุนให้เข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ตลอดจนได้ส่งตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการในวารสารเพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้และเป็นสร้างผลงานให้กับผู้วิจัยด้วย

สำหรับด้านวิจัยและบริการวิชาการนี้ไม่ใช่แค่เป็นการสร้างศักยภาพแค่นั้นแต่ยังส่งผลต่อความรู้ที่ดีให้กับชุมชน ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกได้ว่ามหาวิทยาลัย คณะและชุมชนจะต้องมีการพัฒนาไปพร้อมๆกัน จึงจะสามารถสร้างความเข้มแข็งร่วมกันได้

3. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านพัฒนานักศึกษา

เป็นอีกหนึ่งด้านที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมเพราะในแต่ละปีจะมีบัณฑิตที่จบการศึกษาออกไปสู่สังคม ด้วยเหตุนี้ต้องมีการเตรียมให้บัณฑิตมีความพร้อมตั้งแต่อยู่ในรั้วมหาวิทยาลัย เพื่อที่จะให้บัณฑิตที่จบออกไปสู่สังคมแล้ว บัณฑิตสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้ ทางคณะจึงได้กำหนดและวางแผนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ด้านประชาคมอาเซียนไว้ในแผนงบประมาณ โดยจัดให้องค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และยังสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม และติดตามข่าวสารเพื่อให้ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาพัฒนาภาษาอังกฤษร่วมกับอาจารย์ชาวต่างประเทศ และอาจารย์ในคณะที่สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ พร้อมกับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาเซียน สนับสนุนนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ English Camp และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมที่จะสามารถช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนให้กับนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ซึ่งดำเนินการโดยการจัดส่งนักศึกษาไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ โดยประเทศหลักๆ ก็จะเป็นประเทศในกลุ่มอาเซียน อย่างเช่น ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆที่มีกิจกรรมในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนได้เปิดเวทีให้นักศึกษาทั้งสองสถาบันมา ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักศึกษาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ว่านักศึกษาทั้งสองสถาบันมีมุมมองความคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องดังกล่าวนี้ และนักศึกษาได้นำแนวความคิดนั้น มาประยุกต์ใช้อย่างไรในชีวิตประจำวันต่อไป และยังมีในส่วนของ การแสดงศิลปวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ ด้วยเพื่อให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้เห็นถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมในแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน

จะเห็นได้ว่าแต่ละคณะได้มีการส่งเสริมการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้กับนักศึกษาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เพราะเป้าหมายหลักคือการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น เพราะฉะนั้นรูปแบบการส่งเสริมของแต่ละคณะนั้นก็จะมีบางกิจกรรมที่คล้ายๆกัน จะเห็นได้ว่าแต่ละคณะจะส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก โดยจะในรูปแบบใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับแต่ละคณะไป และส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์ด้วยเอง จะเห็นได้ว่าในแต่ละคณะจะส่งเสริมสองด้านนี้เป็นหลัก และตามด้วยกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านพัฒนานักศึกษา

4. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรก็เป็นอีกหนึ่งด้านที่มีความสำคัญ แต่ละคณะได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนภาษาอังกฤษ เพราะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรจะต้องเรียนรู้ เพราะต้องนำมาใช้จริงในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ถึงพหุวัฒนธรรมในภูมิภาคอาเซียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในบริบทของแต่ละประเทศ ในเรื่องของค่านิยม ความเป็นตัวตน ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เป็นหลัก โดยการใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เหมือนเป็นการรู้เขารู้เรา ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการจัดโครงการอบรมความเข้มแข็ง

ด้านภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรของคณะ และจัดโครงการสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

แต่คณะจะมีบุคลากรสองสาย ได้แก่ สายวิชาการและสายสนับสนุน ซึ่งในแต่ละสายก็จะมีหน้าที่รับผิดชอบที่แตกต่างกัน และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนก็จำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งสองสายงานไปพร้อมๆ กัน อย่างเช่น สายวิชาการ ก็จะมีสนับสนุนส่งเสริมให้คณาจารย์ไปศึกษาดูงานยังต่างประเทศ รวมไปถึงให้คณาจารย์ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาด้านหน้าที่การงานให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นในตำแหน่งทางวิชาการ และในด้านสายสนับสนุนก็ได้พยายามกระตุ้นให้ใช้ภาษาอังกฤษได้มากที่สุดในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพที่ดีให้บุคลากรในด้านนี้

แนวทางหลักๆ ของการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านนี้นั้นจะเป็นการให้บุคลากรได้ตระหนักถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และพยายามกระตุ้นบุคลากรให้มีการใช้ภาษาอังกฤษตลอดจนให้นำแนวทางอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

5. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านความร่วมมือกับประเทศในอาเซียน

ด้านนี้จะมีในส่วนของโครงการแลกเปลี่ยน ซึ่งมีทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน โดยทางคณะได้สร้างเครือข่ายร่วมกับมหาวิทยาลัยในอาเซียน เมื่อมหาวิทยาลัยที่ได้ทำเครือข่ายร่วมได้จัดกิจกรรมทางคณะก็จะเข้าร่วม จึงถือได้ว่าเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันมากกว่า ถ้าเป็นคณาจารย์ก็จะแลกเปลี่ยนในเรื่องของการเรียนการสอน การวิจัย โดยทางแต่ละคณะจะจัดส่งตัวแทนอาจารย์ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ แล้วนำความรู้ประสบการณ์เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนภายในคณะ แต่ถ้าเป็นบุคลากรก็เป็นในแนวทางคล้ายๆ กัน คือ จะส่งไปศึกษาดูงาน และเรียนรู้วิธีการทำงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ถึงกระบวนการทำงานในรูปแบบต่างๆ แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้มานั้นมาปฏิบัติใช้ในสำนักงาน และถ้าเป็นนักศึกษานั้นจะเป็นในรูปแบบของการเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยให้นักศึกษาในคณะไปเรียนในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ และคณะอาจจะเปิดรับนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนในคณะ ซึ่งถือเป็นการสร้างบรรยากาศที่แตกต่างแต่สามารถอยู่ร่วมกันได้ และยังมีในเรื่องของการจัดค่ายต่างๆ ที่นักศึกษาในคณะไปทำร่วมกับนักศึกษาต่างชาติ

ทุกกิจกรรมที่ได้เกิดขึ้นล้วนแต่สามารถพัฒนาในแนวทางที่ดีขึ้น แต่จะพัฒนามากน้อยเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละบุคคลด้วย แต่สิ่งนี้ก็ต้องมีการใช้เวลา หากแต่มีความพยายามด้วยก็จะเป็นการง่ายในการพัฒนาต่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านหลักสูตรการเรียนการสอน

ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นนานาชาติมากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษา และยังเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมากขึ้น และควรเปิดหลักสูตรที่เกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง เพื่อเป็นการสร้างความรู้พื้นฐานให้กับนักศึกษาในด้านอาเซียน ในส่วนของการจัดทำหลักสูตรร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศนั้นก็จะเป็นประเด็นที่ควรส่งเสริม เพราะส่วนนี้จะเป็นการสร้างประสบการณ์โดยตรงให้กับนักศึกษาเมื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่สำคัญไปกว่านั้นคณะและมหาวิทยาลัยก็ต้องมีการควบคุมมาตรฐานการศึกษาให้อยู่ในระดับที่มีคุณภาพด้วย เพื่อให้บัณฑิตได้ออกสู่สังคมอย่างมีศักยภาพได้มากที่สุด

2. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านวิจัยและบริการวิชาการ

ควรสนับสนุนทุนเพื่อดำเนินการวิจัย สร้างเครือข่ายวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศเพื่อจัดกลุ่มวิจัยศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน รวมถึงอาจจะเชิญอาจารย์จากต่างประเทศที่มีความเชี่ยวชาญด้านงานวิจัยมาบรรยายให้ความรู้เทคนิคใหม่ๆกับนักวิจัยในพื้นที่ ตลอดจนบูรณาการความรู้ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยเพื่อเป็นการพัฒนาและสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริงในด้านที่เกี่ยวข้อง

3. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านพัฒนานักศึกษา

ควรสร้างบรรยากาศให้เป็นนานาชาติ โดยพยายามนำนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติมากขึ้น และยังเป็นส่วนกระตุ้นให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกจากนี้ควรพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาโดยให้ความรู้ที่เกี่ยวกับอาเซียนในด้านต่างๆ ทั้งนี้ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยและต่างชาติได้ร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อเป็นสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และควรจัดโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ตรงและยังเป็นเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันด้วย

4. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านพัฒนาบุคลากร

ควรส่งเสริมบุคลากรให้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยการจัดโครงการอบรมเพิ่มทักษะทางด้านภาษา และควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนบุคลากรในหน่วยงานกับบุคลากรในต่างประเทศ ก็เพื่อให้บุคลากรได้เรียนรู้วิธีการทำงานใหม่ๆและนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสรับบุคลากรต่างชาติเข้ามาทำงานในหน่วยงาน ทั้งที่เป็นสายวิชาการและสายสนับสนุนเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษ

5. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านความร่วมมือกับประเทศในอาเซียน

ควรความร่วมมือที่ดีภายในประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะพยายามพัฒนาในด้านการศึกษา โดยสร้างแรงดึงดูดให้นักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยจัดระบบดูแลนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนให้มีประสิทธิภาพ และควรให้ความร่วมมือในการพัฒนาด้านอื่นๆ ด้วยเพื่อความก้าวหน้าในความสัมพันธ์ที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะโดยรวม

ปัจจุบันการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนับว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกฝ่ายได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก รูปแบบการเตรียมความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน แต่ละพื้นที่มีวิธีการที่คล้ายๆกัน แต่อาจมีความแตกต่างกันบ้างก็ขึ้นอยู่กับหน่วยงานหรือพื้นที่นั้นๆไป แต่สำหรับงานวิจัยนี้ได้กล่าวเน้นถึงการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ของหน่วยงานผลิตบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โดยรวมแล้วทางคณะหรือวิทยาเขตยังตอบโจทย์ด้านนี้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร เพราะเท่าที่เห็นการเตรียมความพร้อมด้านนี้ในปัจจุบัน ยังคงเป็นแค่นามธรรม ยังไม่มีความชัดเจน ที่เห็นเป็นรูปธรรมเด่นชัด ซึ่งยังมีหลายด้านที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งการเตรียมความพร้อมที่เห็นได้ชัดอยู่ ณ ตอนนี้เป็น การประดับธง การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งในส่วนนี้ยังถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมเพียงแค່ภายนอก ยังคงไม่เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งการบ่งบอกถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สามารถทำได้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพียงแต่ต้องให้ทุกคนทุกฝ่ายเกิดความตระหนักในด้านนี้จริงๆ ด้วยเหตุนี้ทางคณะและวิทยาเขตควรให้ความสำคัญด้านนี้ให้มากขึ้น โดยพัฒนาให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง จึงถือได้ว่าเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างแท้จริง